

DZIENNIK ZARZĄDU M. LUBLINA.

Redakcja i Administracja Magistrat m. Lublina (parter biuro Nr. 3).

—:-:—

Redakcja i Administracja czynna od 9-ej do 2-ej popoł.

Prenumerata kwartalnie 2 zł.

Ogłoszenia (wyłącznie poza tekstem): cała strona—40 zł., 1/2 strony—20 zł. 1/4 strony—10 zł., na marginesie 10 zł. wiersz petitowy dwuszpaltowy lub jego miejsce 15 gr.

—:-:—

Prenumeratę przyjmuje Wydział do Spraw Ogólnych (parter biuro Nr. 3).

Cena egzemplarza 25 groszy.

Nr. 1. (174) | Lublin, dnia 16-go Stycznia 1926 roku. | Rok VI.

DZIAŁ URZĘDOWY.

Zarządzenie Nr. 234.

W celu uproszczenia biurowości Magistratu, polecam skasować od 1 stycznia 1926 roku oddzielne dzienniki podawcze i ekspedycyjne w kancelarji Prezydjalnej, Biurze Statystycznym i Referacie Prawnym.

Korespondencję powyższych działów włącza się do Wydziału do Spraw Ogólnych.

Lublin, dn. 31 grudnia 1925 r.

Prezydent m. Lublina *C. Szczepański.*

Zarządzenie Nr. 1.

W celu wprowadzenia jaknajdalej idących oszczędności personalnych, zarządzam od dnia 7 b. m., co następuje:

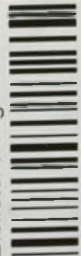
Biuro podawcze Magistratu prowadzić będzie jeden dziennikarz w godzinach biurowych t. j. od 8½ rano do 3½ po południu z wyjątkiem dni świątecznych.

W godzinach od 3½ po południu do godziny 8 wieczór w dnie powszednie ustanawia się w Wydziale do Spraw Ogólnych codziennie dyżury urzędników kancelaryjnych, które pełnić będą kanceliści Magistratu ze wszystkich Wydziałów według kolejności, która zostanie wydziałom podana do wiadomości dodatkowo.

Urzędnik dyżurny, w dniu przypadającego na niego dyżuru, obejmuje czynności służbowe w swoim Wydziale normalnie o 8½ rano i pracuje do godziny 1½ po południu, o której winien być zwolniony dla spożycia obiadu.

O godzinie 3½ urzędnik dyżurny zgłasza się do dziennikarza, od którego przyjmuje biuro podawcze wraz z niezapisaną korespondencją książkę biuletynów i t. p., a także otrzymuje od niego awans gotówkowy na ewentualne depesze, listy terminowe i t. p.

Podczas dyżuru urzędnik dyżurny wykonuje wszelkie funkcje, które wchodzą w zakres czynności dzienikarza, i przekazuje takowe na drugi dzień o 8½ rano dziennikarzowi.

Szczegółowe informacje dla urzędników dyżurnych zawarte będą w osobnej instrukcji.

Dyżury świąteczne pozostają nadal bez zmiany.

Lublin, dnia 4 stycznia 1926 r.

Prezydent m. Lublina *C. Szczepański.*

Zarządzenie Nr. 2.

Zgodnie z instrukcją budżetową (Dz. Zarządu Nr. 56/1922 r. i w celu terminowego wykonania obowiązku, wynikającego z § 9 Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 17/VI, 1924 r. (Dz. Ust. R. P. Nr. 51 poz. 522) przedłożenia najpóźniej w ciągu 4-ch miesięcy sprawozdania rachunkowego z wykonania budżetu roku ubiegłego, polecam, aby Wydziały Magistratu:

1) zawiadomiły do dnia 15 stycznia r. b. Wydział Finansowy, jakie kredyty budżetu 1925 r. i w jakiej wysokości, znajdujące się w rozporządzeniu Wydziału, należy umorzyć lub odpisać, oraz jakie kredyty 1925 r. i w jakiej wysokości, należy zarezerwować na pokrycie należności powstałych w roku ubiegłym.

2) aby Kasa Miejska z polecenia Wydziału Finansowego do dnia 20 stycznia r. b. wszystkie niewyrozchdowane kredyty, o ile wydatkowanie nie zostanie zastrzeżone, zapisała na oszczędność.,

3) aby sprawozdanie rachunkowe z wykonania budżetu, sporządzone przez Kasę Miejską. zostało wniesione przez Wydz. Finansowy z właściwemi wnioskami na Magistrat do dnia 15 marca, w celu umożliwienia Magistratowi przedstawienia tego sprawozdania Radzie Miejskiej we właściwym czasie do zatwierdzenia. Dla wyliczeń miarodajne są kredyty budżetu zasadniczego 1925 r. uchwalonego przez Radę Miejską.

Lublin, dnia 7 stycznia 1926 r.

Prezydent m. Lublina *C. Szczepański.*

Z obrad Magistratu.

Posiedzenie 18 grudnia 1925 r. uchwalono:

Wypłacić stałym urzędnikom i niższym funkcjonarjuszom miejskim, tytułem zaliczki, zwrotnej w 12 ratach miesięcznych, poczynając od 1 stycznia 1926 r., jednomiesięczne pobory służbowe, według stanu z grudnia r. b., bez dodatku mieszkaniowego—zaliczonym do grupy uposażenia od XIII do VII włącznie i takież półmiesięczne pobory — od VI grupy wzwyż. Z zaliczek tych potrącić wszystkie zaliczki dotychczasowe.

Posiedzenie 5 stycznia 1926 r. uchwalono:

Akceptować wniosek Komisji z dn. 2 stycznia r. b., o podwyższenie taryfy za przejazd automobilami w normie: od dworca i odwrotnie 50 gr., z pl. Łokietka do koszar i odwrotnie 40 gr. Bilety uczniowskie, przejazd z pl. Łokietka do rogatki, oraz inne kursy. pozostają bez zmiany.

Nowa taryfa obowiązuje od 10 stycznia r. b.

Posiedzenie 8 stycznia, uchwalono:

1. Przepisy w przedmiocie wypłaty pracownikom dodatku na mieszkanie, zatwierdzone uchwałą Magistratu z dn. 5/IX 1924 r., przedłużyć na m-ce styczeń, luty i marzec 1926 r. i dodatek ten wypłacić w/g dotychczasowej tabeli.

2. Zatwierdzić plany na budowę domu murowanego parterowego, wraz z komórką i ustępem, w posesji Stanisława Hodonia, przy ul. Miłej Nr. 8, z warunkiem, że w myśl powziętej uchwały Magistratu z dn. 2/X 1911 r., oraz zarządzenia Magistratu z dn. 21 listopada 1919 r. za Nr. 2768/IV, wykona właściciel wzdłuż swej posesji na szerokość 13,70 m. wybrukowanie połowy ulicy, której szerokość oznaczoną została na 12,80 m., z rynsztokami i chodnikiem wedle wskazówek Oddziału Drogowego Wydz. Bud., w terminie wykończenia domu i zamieszkania w nim.

3. Przyznać wyszczególnionym w poniższym wykazie piętnastu instytuc-

jom społecznym kulturalno-oświatowym subsydja w łącznej kwocie 2972 zł. 85 gr. mianowicie:

Drużynie harcerskiej przy Szkole Realnej w Lublinie 72 zł. 32 gr.

Szpitalowi Żydowskiemu w m 1000 złotych.

Zakładowi rzemieślniczo wychowawczymu im. św. Wojciecha Braci Misjonarzy w/m 145 zł. 50 gr.

Polskiemu Białemu Krzyżowi oddział w Lublinie 200 zł.

Lub. T-wu Walki z Gruźlicą 150 zł.

Niższej Szkole Handlowej Wieczorowej przy 8 kl. Handlowej w/m 150 zł.

T-wu pomocy medycznej ‚Bikur Choj lim" w/m 300 zł.

Związkowi Strzeleckiemu, zarząd w/m 9 zł. 18 gr.

T-wu Tomchej Nojflim w/m 16 zł. 24 gr.

Zw. Tow. Gimn. „Sokół" 100 zł.

T-wu kursów wieczorowych dla robotników w Warszawie oddz. w Lublinie 84 zł. 48 gr.

Lidze Obrony Powietrznej Państwa 245 zł. 37 gr.

Robotniczemu Wydziałowi wychowania dziecka i opieki nad nim 400 zł.

Związkowi Halerczyków, chorągiew Lub. 14 zł. 11 gr.

Razem 2972 zł. 85. gr.

4. Tabelę zapalania i gaszenia ulicznych latarń gazowych w mieście Lublinie, przedstawioną przez Zarząd Miejskiego Gazowego, zatwierdzić.

5. Sprawozdanie bilansowe Taboru Asenizacyjnego za 1924 r. zatwierdzić. Czysty zysk w sumie 1533 zł. 90 gr. przelać do dochodów ogólnomiejskich.

6. Zwrócić się do Ministerstwa Robót Publicznych z przedstawieniem, aby w razie udzielenia pozwolenia przez Ministerstwo firmie W. Pankowski i S. Skokowski zawodowej sprzedaży energji elektrycznej, termin tego pozwolenia nie przekroczył 1 kwietnia 1927 r. i obszar zasilany był ograniczony ulicami Fabryczną, Długą, Bychawską, Łęczyńską, Foksal i Zamojską.

Z obrad Rady Miejskiej.

posiedzeia z dn. 3 grudnia 1925 roku.

I. „Rada Miejska uchwala:

Udzielić Dyrekcji Kolei Państwowej w Radomiu gwarancji za firmę „Ulen et Campany" na sumę 10,000 zł. (dziesięć tysięcy) z tytułu wypożyczenia przez tąż firmę parowozu, szyn i wagoników wąskotorowych do robót inwestycyjnych miejskich w Lublinie.

Wykonanie tej uchwały poleca się Magistratowi".

II. „Rada Miejska uchwala:

I. Przyjąć do wiadomości Reskrypt P. Ministra Skarbu z dnia 13 grudnia 1924 roku Nr. D. P. O. 7392/VIII w sprawie pokrycia procentu od pożyczki na budowę inwestycji w mieście Lublinie.

II. Wstawić do budżetu m. Lublina:

1) w dochodach:

Do rozdziału III Tytuł A. par. 2. poz. a.

przekazany na rzecz m. Lublina wpływ z państwowego podatku od nieruchomości zł. 350.000.

Tytuł A. par. 2. poz. b.

50% dodatku do państwowego podatku od nieruchomości zł. 175.000.

Tytuł A. par. 7.

powiększyć przewidziany wpływ z dodatku do państwowego podatku od spożycia, zużycia, względnie produkcji o zł. 116.278.

2) w rozchodach:

w Rozdziale III Tytuł B. par. 3.

Spłatę % i rat amortyzacyjnych pożyczki od Tow. „Ulen et Campany" na budowę kanalizacji, wodociągów, rzeźni i hal targowych zł. 650.000.

3) Ogólne zestawienie części I-szej budżetu administracyjnego ustalić w dochodach na sumę . zł. 2.745.047 w rozchodach na sumę zł. 2.745.047.

4) „Wykonanie tej uchwały powierza się Magistratowi".

III. „Rada Miejska uchwala:

W myśl art. 11 Ustawy o tymczasowem uregulowaniu finansów komunalnych z dn. 11/VIII—1923 r. (Dz. Ust. R. P. Nr. 94, poz. 747), oraz w myśl § 1 Rozporządzenia II Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dnia 18/III—

1924 r. (Dz. Ust. R. P. Nr. 31/24 r., poz. 317), pobrać na okres budżetowy 1926 roku do opłat przewidzianych w załączniku do art. 78 i 85 Ustawy o monopolu spirytusowym z dn. 31/VII—1924 r. (Dz. Ustaw Nr. 78/24 r. poz. 756) dodatki w wysokości 100% opłaty państwowej od patentów na wyrób, oraz w wysokości 200% opłat państwowych od patentów na sprzedaż trunków, przetworów wódczanych i spirytusowych.

Wykonanie tej uchwały powierza się Magistratowi".

IV. „Rada Miejska uchwala:

W myśl art. 8 Ustawy o tymczasowem uregulowaniu finansów komunalnych z dnia 11/VIII—1923 r. (Dz. Ust. Nr. 94/23 r.), oraz art. 119 Ustawy o państwowym podatku przemysłowym (Dz. Ust. Nr. 79/25 r. poz. 550), pobrać na okres budżetowy 1926 roku dodatki do państwowego podatku przemysłowego w wysokości 1/4 części podatku obrotowego, wymierzonego na rzecz Państwa, oraz w wysokości 30% od przedpłaty uiszczonej przy nabyciu świadectw przemysłowych.

Prezydent miasta: (—) *C. Szczepański.*

Szef Wydziału: (—) *L. Radliński.*

DZIAŁ NIEURZĘDOWY.

Rozporządzenia rządowe.

Wojewoda Lubelski
L: 7358 III.

Lublin, dn. 5. XII. 1925 r.

w sprawie liczby mieszkańców m. Lublina.

Do

Magistratu miasta Lublina.

Odnośnie sprawozdania Magistratu z dnia 5/IX r. b. Nr. 4575/I komunikuję na skutek reskryptu Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dnia 18/IX r. b. Nr. S. M. 3920/25 co następuje:

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministerstwem Skarbu na podstawie opinji Głównego Urzędu Statystycznego z dnia 22 września 1925 r. L. 1156/III/25 zaliczyło miasto Lublina do rzędu miast, liczących ponad 100.000 mieszkańców.

W związku z powyższem władzą nadzorczą, właściwą do działania w myśl ustawy z dnia 11 sierpnia 1923 r. o tymczasowym uregulowaniu finansów komunalnych (Dz. U. R. P. Nr. 94 poz. 747) w stosunku do m. Lublina będzie na zasadzie p. „c" art. 36 tej ustawy Ministerstwo Spraw Wewnętrznych działające w porozumieniu z Ministrem Skarbu.

Zarządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1926 roku.

Wojewoda Lubelski
w/z Dr. *St. Bryła.*

Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych.

z dnia 16 grudnia 1925 r.

wydane w porozumieniu z Ministrem Skarbu w sprawie zmiany §§ 1, 2 i 3 rozporządzenia II Ministra Spraw Wewnętrznych z dn. 18 marca 1924 r. wydanego w porozumieniu z Ministrem Skarbu, w celu wykonania ustawy z dnia 11 sierpnia 1923 r. o tymczasowem uregulowaniu finansów komunalnych oraz zniany § 5 rozporządzenia III Ministra Spraw Wewnętrznych z dn. 16 sierpnia 1924 r. wydanego w porozumieniu z Ministrem Skarbu, celem wykonania ustawy z dnia 11 sierpnia 1923 r. o tymczasowem uregulowaniu finansów komunalnych.

Na podstawie art. 77 ustawy z dn. 11 sierpnia 1923 r. o tymczasowem uregulowaniu finansów komunalnych (Dz. U. R. P Nr. 94, poz. 747) zarządza się co następuje:

§ 1. Początkowych sześć ustępów § 1 rozporządzenia II Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 18 marca 1924 r. wydanego w porozumieniu z Ministrem Skarbu w celu wykonania ustawy z dnia 11 sierpnia 1923 r. o tymczasowem uregulowaniu finansów komunalnych (Dz. U. R. P. Nr. 31 poz. 317),

uchyla się i zastępuje następującemi przepisami:

„Związki komunalne obowiązane są przedkładać uchwały nie podlegające zatwierdzeniu władz nadzorczych w ciągu 15 dni od dnia ich powzięcia w 1 egzemplarzu do wiadomości bezpośrednim władzom nadzorczym, wskazanym w art. art. 36 i 37 ustawy.

Gmina m. st. Warszawy przekłada tego rodzaju uchwały w powyższym terminie bezpośrednio Ministrowi Spraw Wewnętrznych w 2-ch egzemplarzach do wiadomiości; jednego z tych egzeplarzy udziela Minister Spraw Wewnętrznych Ministrowi Skarbu do wiadomości.

Gminy miejskie, liczące powyżej 100.000 mieszkańców oraz krajowe związki komunalne, przekładają za pośrednictwem wojewody MinistrowiSpraw Wewnętrznych do wiadomości swe uchwały, nie podlegające zatwierdzeniu władzy nadzorczej, w ustalonym niżej terminie w 3 egzemplarzach. Z tych egzemplarzy jeden zatrzymuje wojewoda, z dwóch zaś pozostałych jednego udziela Minister Spraw Wewnętrznych Ministrowi Skarbu do wiadomości".

§ 2. Ustęp piąty § 2-go rozporządzenia II Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 18 marca 1924 r., wydanego w porozumiemiu z Ministrem Skarbu w celu wykonan a ustawy z dnia 11 sierpnia 1923 r. o tymczasowem uregulowaniu finansów komunalnych (Dz. U. R. P. Nr. 31 poz. 317), otrzymuje brzmienie następujące:

„Podwyższenie przez związki komunalne obciążenia gruntów w stopniu, dopuszczalnym na podstawie postanowień, zawartych w ustępie drugim art. 14 ustawy z dnia 15 czerwca 1923 r. (Dz. U. R. P. Nr. 65 poz. 505), nastąpić może zgodnie z art. 42 ustawy z dnia 11 sierpnia 1923 r. (Dz. U. R. P. Nr. 94 poz. 747) na podstawie uchwały organu uchwalającego związku komunalnego i za zezwoleniem władz nadzorczych, wskazanych w art. art. 36 i 37 powołanej ostatnio ustawy. Zezwolenia takie mogą być udzielane przez władze nadzorcze tylko w wyjątkowych wypadkach, zasługujących na uwzględnienie. Z podwyższenia tego mogą korzystać związki komunalne w w stosunku porocentowym, ustalonym w ustępie 1 art. 3 ustawy".

§ 3. Ustęp 2 § 3 rozporządzenia II Ministra spraw Wewnętrznych, wymienionego w poprzednim paragrafie niniejszego rozporządzenia, otrzymuje następujące brzmienie:

„Podwyższenie przez związki komunalne obciążenia gruntów w stopniu, dopuszczalnym na podstawie postanowień, zawartych w ustępie drugim art. 14 ustawy z dn. 15 czerwca 1923 r. (Dz. U. R. P. Nr. 65, poz. 505) nastąpić może zgodnie z art. 42 ustawy z dnia 11 sierpnia 1923 r. (Dz. U. R. P. Nr. 94, poz. 747) na podstawie uchwały organu uchwalającego związku i za zezwoleniem władz nadzorczych, wskazanych w art. art. 36 i 37 powołanej ostatnio ustawy.

Zezwolenia takie mogą być udzielane przez władze nadzorcze tylko w wyjątkowych wypadkach, zasługujących na uwzględnienie.

Z podwyższenia tego mogą korzystać związki komunalne w stosunku procentowym, ustalonym w ust. 7 art. 4".

(D. n.)

ROMAN ŚLASKI.

Ławnik Migistratu m. Lublina.

Międzynarodowy kongres miast w Paryżu.

(*Dokończenie.*)

Paryż na czyszczenie miasta wydaje około 100 miljonów. Suma ta obejmuje wydatki: Na zakłady własne, jak płace robotników, utrzymanie maszyn i warsztatów reperacyjnych, wynagrodzenia przedsiębiorcom, którzy dostarczają maszyn do mechanicznego sprzątania jezdni, polewania ulic, oraz należność za spalanie śmieci. Dochody Paryża na czyszczenie miasta powstają głównie z dwóch opłat na oczyszczanie miasta i opłaty za wywóz nieczystości. Opłaty powyższe wraz z innemi drobnemi dochodami stanowią zaledwie 25% kosztów tego działu.

Udział delegacji polskiej.

Delegacja polska nie była jedną z liczniejszych. Przeciwnie, nie mówiąc o Francuzach i Belgijczykach, wszystkie delegacje europejskie były napewno liczniejsze od polskiej, a szczególnie licznie przybyli do Paryża: Węgrzy, Rumuni i Czesi.

Delegacja polska wzięła udział nadzwyczaj czynny w pracach kongresu i przemawiał jej przedstawiciel na otwarciu kongresu, były raporty i sprawozdania Związku Miast Polskich, były raporty polskie zgłoszone do prezydium kongresu, do wydrukowania w pamiętniku kongresu brał, udział jej przedstawiciel w obradach Rady głównej Związku Międzynarodowego miast, składany był wieniec na grobie Nieznanego Żołnierza przez delegację polską—jednem słowem w licznych wypadkach delegacja polska podkreśliła rozwój życia samorządowego w Odrodzonej Ojczyźnie, wyrażała zadowolenie, że mogą współpracować miasta w Wolnej Polsce z miastami innych państw, mając na uwadze dobro swego narodu i postąp całej ludzkości.

Delegacja polska która po raz pierwszy tak liczny wzięła udział w kongresie międzynarodowym miast, właśnie w Paryżu, miała możność wykazać stolicy Francji, tak niegdyś gościnnej dla emigrantów Polaków, jak rozwija się samorząd miejski w Odrodzonej Polsce.

———

LEON WŁADYSŁAW BIEGEISEN.

Państwo a samorząd miast.

Wojna i układ stosunków powojennych sprzyjał wzrostowi ingerencji państwa w życiu gospodarczem, społecznem i administracyjnem. Pomimo zerwania z systemem przymusowej gospodarki i powrotu do wolnego obrotu i produkcji nie zdołaliśmy ostatecznie przezwyciężyć omnipotencji państwa, które tylko zwolna i z trudnością powraca do dawniejszuch z istoty państwowości wynikających funkcyj i ram działalności.

Najbardziej ucierpiał na etatyźmie państwowym samorząd, za równo ziemski, tak przedewszystkiem miejski. Nawet ostatnio, w 11 roku po wielkiej wojnie 1914 r., a 5 roku po wojnie 1920 r. mówi się publiczne o ograniczeniu samorządu „aż do ustanowienia komisarza urzędowego włącznie“, co gorzej mnożą się z każdym rokiem coraz więcej wypadki zawieszenia władz samorządowych, równające się zupełnej niemal zagładzie tej samopomocy społecznej, której najstarszym i najbardziej tradycjonalnym wyrazem jest terytorjalny samorząd kraju, zarówno wiejski jak i miejski.

Samorząd wielkich miast poniósł poważne ofiary finansowe i organizacyjne na rzecz wojny i z nią związanej przymusowej gospodarki, pozostającej pod dominującym wpływem państwa i wojskowości. Dopiero powolny okres rekonwalescencji państwa i gospodarstwa narodowego dotąd jeszcze bynajmniej niezlikwidowany pozwolił samorządowi głównych stolic europejskich na odbudowę warsztatów pracy i zarządu administracyjnego. Nieodzowny rozkwit miast poprzedzić musiał w miarę powrotu do normalnych warunków wolnego obrotu uniezależnienie samorządu miejskiego od ingerencji rządu, a to tembardziej, że właśnie podczas wojny i tuż po wojnie samorządy miast dały liczne dowody swej niezwykłej sprawności wobec olbrzymio zwiększonych agend przymusowej gospodarki.

Śledzenie przebiegu tych emancypacyjnych dążeń i coraz bardziej postępującego usamodzielnienia samorządu miejskiego w państwach zachodnich ma dla naszych stosunków specjalne znaczenie. W ostatnich dziesiątkach lat wzniósł olbrzymio, pomino nawskroś centralistycznego ustroju władz administracyjnych we Fancji, zakres działania władz komunalnych; przybyły między innemi sprawy opieki społecznej, robót publicznych, aprowizacja i budownictwo mieszkaniowe. Wytwarza się zwolna nowy ustrój administracyjny, w którym samorządy lokalne zwłaszcza większych ośrodków miejskich obejmu-

ją zaspokojenie wszelkich potrzeb gospodarczych i kulturalnych ludności, pozostawiając państwu jedynie wielkie problemy polityczne. Poszczególne merostwa łączą się i porozumiewają się wzajemnie stale, starając się wyzyskać wzajemne doświadczenia celem ulepszenia administracji samorządowej. Wytwarza się w ten sposób rodzaj syndykalizmu municypalnego, który w państwie tak centralistycznem jak Francja, przyczynia się do zupełnej przebudowy ustroju administracyjnego państwa. Jest to tem ciekawsze, że coraz bardziej rozrastający się samorząd miejski pozostaje w jaskrawej sprzeczności z duchem ustawy zasadniczej z 1884 roku, będącej dotąd podstawą samorządu, a stojącym na stanowisku hegemonji państwa w stosunku do samorządu.

Nowsze prądy ustawodawcze i administracyjne we Francji starają się więc wyposażyć samorząd miejski w daleko idące swobody i rozszeżony zakres działania przedewszystkiem dotyczy to przedsiębiorstw komunalnych, mających na celu zaopatrzenie ludności w mieszkania, opiekę społeczną, wodę, oświetlenie, komunikacje, ubezpieczenia społeczne i t. d. Nietylko samorząd administracyjny, ale i zakłady przedsiębiorstwa użyteczności publicznej były zbytnio krępowane koniecznością uzyskiwania ustawicznych aprobat władzy zwierzchniczej najczęściej zupełnie formalnej natury. Nowsze projekty samorządowe liczą się już, w interesie uproszczenia formalności i przyśpieszenia toku załatwienia spraw z wydatnem rozszerzeniem ingerencyj samorządowych, co znalazło już swój wyraz w szeregu rozporządzeń i okólników władz centralnych. Zwłaszcza co do reformy finansów komunalnych opinja jest zgodna w kierunku zapewnienia finansom miejskim większej niż dotąd elastyczności i odstąpienia przez rząd pewnych podatków w zupełności na rzecz zarządu komunalnego.

W Niemczech związek miast niemieckich uchwalił jeszcze w r. 1921 rezolucję, żądającą przywrócenia pełnego samorządu gminie, uwolnienia od zbędnego nadzoru państwa i usunięcia przewlekłego toku instancji w administracji. Projek ustawy o samorządzie miast wysuwa jako naczelną zasadę swobodną inicjatywę administracji komunalnej miast pod pełną ich odpowiedzialnością. „Miasta załatwiają naogół znacznie lepiej—czytamy w motywach projektu związku miast—sprawy administracyjnej samodzielnie, niż gdy są związane dyrektywami z zewnątrz tembardziej że tych dyrektyw udzielają ludzie, którzy praktycznie nigdy nie pracowali w samorządzie". Projek związku miast stoi na stanowisku zupełnego zarzucenia zatwierdzania uchwał zarządu miasta i nominacji władz samorządowych, stwierdzając jednak z drugiej strony: „Gminy i ich przedstawiciele zdają się sobie doskonale sprawę z faktu, iż istotnie samorządu miejskiego nie jest celem samym w sobie, lecz muszą działać one zgodnie z całością, jaką jest państwo. Byłoby więc absurdem negować i odrzucać wszelką wogóle ingerencję państw w sprawach samorządowych, nadzór samorządu jest niezbędny, tembardziej, że nie każda gmina prowadzi administrację racjonalnie i wedle przepisów obowiązującego ustawodawstwa.

Lecz nadzór rządowy może iść tylko w kierunku szerzenia interesów państwowych, nie zaś w kierunku ochrony samorządu przed niecelowemi zarządzeniami. Samorząd jest prawem wolnego stanowienia o sobie, to ostatnie zaś obejmuje także sprawy do popełniania błędów, nic bowiem nie wyrabia więcej jak własne przez siebie popełnione głupstwa i błędy".

We wszystkich niemal państwach europejskich a zwłaszcza tam gdzie centralistyczny ustròj administracyjny uzależnił w znacznej mierze samorząd miejski od kontroli i nadzoru państwowego, wystąpiły z całą siłą zarówno w teorji jak i w praktyce życia komunalnego prądy, mające na celu wyzwolenie samorządu miejskiego, a zwłaszcza większych ośrodków i stolic od zbyt drobiazgowo wykonywanej kontroli i nadzoru państwa. Prądy te, mające na celu rozwój nietylko samorządu, ale i państwa znalazły swój wyraz

w nowoczesnem ustawodawstwie administracyjnem i gospodarczem państw zachodnich, które pomimo najzupełniej rożnego podłoża stosunków ekonomicznych i administracyjnych weszły w sposób zdecydowany na drogę usamodzielnienia samorządu celem jaknajwyższego rozkwitu sił intelektualnych, politycznych narodowych i gospodarczych —miast i kraju.

Odpowiada tym ideom konstytucja nasza, która w artykule 3-im, ustęp 4 wyraźnie stwierdza: „Rzeczpospolita Polska, opierając swój ustrój na zasadzie szerokiego samorządu terytorjalnego przekaże przedstawicielstwu tego samorządu właściwy zakres ustawodawstwa, zwłaszcza z dziedziny administracji kultury i gospodarstwa, który zostanie bliżej określony przez ustawy państwowe". Niekiedy, ustawy te nie wyszły dotąd w szeregu dziedzin administracji komunalnej.

Obecnie obowiązujące rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej, uprawniające Ministra Skarbu w porozumieniu z Ministerstwem Spraw Wewnętrznych do badania przez własnych delegatów gospodarczych wziązków komunalnych, zasięganie informocji o ich działalności, zwiedzania zakładów, urządzeń i przedsiębiorstw komunalnych jest wydane na podstawie specjalnych pełnomocnictw niezbędnych Ministrowi Skarbu do przeprowadzenia sanacji skarbu. Rozporządzenie to ma tedy charakter wybitnie przejściowy i nie może przesądzać o polityce komunalnej państwa zwłaszcza w stosunku do stolicy. Nadzór ten ma zresztą charakter ściśle określony, chodzi bowiem o zapobieżenie nieprawidłowościom natury finansowej, lub rozrzutności w gospodarce mieiskiej, nad czem czywa ściśle komunalny zarząd finansowy.

Sądzimy, iż będzie budził zawsze poważne wątpliwości daleko idący nadzór rządowy nad celowością gospodarki finansowej i zarządzeń, dotyczących wewnętrznej aministracji miąsta. Celowość tę mogą osądzić najlepiej czynniki bezpośrednio czynne w samorządzie, bliskie temu życiu gospodarczemu i społecznemu, którem z woli wyborcow, kierują. Nie wątpimy, iż oddawna zapowiedziane ostateczne ustalenie podstaw prawnych i gospodarczych samorządu miejskiego, uzdrowienia finansów komunalnych i ścisły rozdział kompetencji między administracją państwową i samorządową uchyli dotychczasowe prowizorjum i stworzy wreszcie niezbędne warunki dla rozwoju administracji komunalnej, kładąc kres sztucznej i szkodliwej w skutkach instrukcji o niezbędności interesów zarządu państwa i samorządu, które służą temu samemu celowi, najwyższemu rozwojowi kulkury i gospodarstwa narodowego.

(„Tyg. Ilustr. № 47„)

Wydawnictwo Zarządu miasta Lublina. — — Redaktor **L. Radliński.**

Drukarnia Magistratu m. Lublina.